

وضعیت ایمنی حریم‌ها، خطوط، تجهیزات و لوازم ورزشی در فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های منطقه ۴ تهران

امیر رضا خادم ازغدی
عضو هیات علمی دانشگاه شهید بهشتی تهران

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۱۱/۱۹

تاریخ دریافت: ۱۳۹۴/۷/۶

چکیده

هدف: خانواده‌ها به‌عنوان یکی از پایدارترین منابع انسانی جوامع هستند. در شهرهای بزرگ، پارک‌ها و بوستان‌ها، از مهم‌ترین مکان‌هایی هستند که بخش عمده اوقات فراغت خانواده‌ها را در خود جای می‌دهند، لذا لازم است، دارای سطح مطلوبی از ایمنی باشند. به همین علت، پژوهش حاضر با هدف بررسی وضعیت ایمنی حریم‌ها، خطوط، تجهیزات و لوازم ورزشی در فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های منطقه ۴ تهران در جهت ارتقاء کیفیت زندگی این بخش از منابع انسانی جامعه انجام شد.

روش‌شناسی: ۲۴۷ پارک و بوستان این منطقه با استفاده از پرسش‌نامه محقق ساخته، مورد ارزیابی قرار گرفتند. از آمار توصیفی و استنباطی، برای بررسی وضعیت ایمنی مدنظر استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که وضعیت ایمنی حریم‌ها و خطوط و تجهیزات و لوازم ورزشی در فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های منطقه چهار، به‌طور کلی ۳۵ درصد رعایت شده بود و در نواحی مختلف این منطقه هم، هیچ ناحیه‌ای وضعیتی بهتر از ضعیف نداشت.

نتیجه‌گیری: وضعیت ضعیف ایمنی مورد ارزیابی، نشان داد که نیاز است در قالب برنامه‌های مختلف کوتاه، میان و بلندمدت به ترتیب، اولویت در ارتقاء این ایمنی به‌ویژه در بخش کودکان، اقدامات عملی انجام شود. مهم‌ترین این اقدامات، در قالب پیشنهادهای همین تحقیق آورده شده‌اند.

واژه‌های کلیدی: پارک، بوستان، ایمنی تجهیزات، ورزش و سلامتی.

مقدمه

کارایی و اثربخشی یک سازمان به عوامل متعددی بستگی دارد. یکی از این عوامل، کارکنان سازمان است که بایستی به صورت مؤثری مدیریت شوند (راینهام^۱، ۲۰۰۷). موفقیت در هر سازمانی، بستگی به تخصیص و به کارگیری مناسب ابزار، تجهیزات، پول، مواد خام و منابع انسانی آن سازمان در اجرای برنامه‌های آن دارد و این امر در صورتی امکان‌پذیر خواهد بود که این سازمان‌ها بتوانند مهارت‌ها، توانایی‌ها و خصوصیات فردی و جمعی کارکنان خود را در یک شرایط مطلوب و در راستای اهداف سازمان به کارگیرند (سابورین و آبروین^۲، ۲۰۰۸). وجود شرایط مطلوب کاری، یکی از ضروریات انجام فعالیت افراد در سازمان‌ها است. از این رو، در دنیای پرچالش کنونی، سازمان‌ها به منظور رقابت در صحنه جهانی و سازگاری با ماهیت در حال تغییر شغل و ارضای نیازها، انتظارات مشتریان و افزایش عملکرد خود، در تلاش‌اند تا طوری رفتار کنند که جامعه و افراد فراتر از وظیفه و نقش تعیین شده در شرح شغلشان عمل کنند، زیرا اعتقاد بر این است که این رفتارهای فراتر از نقش، در ارزشیابی عملکرد انعکاس می‌یابد و مشارکت کارکنان در برنامه‌ها را تحت تأثیر قرار خواهد داد (تامپسون^۳، ۲۰۰۹). از این رو، در دنیای امروزی که دوست دارد جهان را دهکده ببیند، اصلاً دور از ذهن نیست که یک جامعه در ابعاد مختلف آن به عنوان سازمانی نگریسته شود که لازمه زیستن پایدار آن، همزیستی با طبیعت است و هر جا و هر زمان این همزیستی در معرض مخاطره و آسیب قرار گیرد، زندگی انسان‌ها نیز به اشکال مختلف و نابسامانی‌های گوناگون روبرو می‌شود. توسعه فیزیکی شهرها و دوری از طبیعت، موجب قطع رابطه انسان با محیط‌زیست طبیعی می‌شود. در سال‌های اخیر، شیوه زندگی، نوع تفریحات و نیازهای اجتماعی مردم تغییرات قابل توجهی کرده است. در این میان، پارک‌ها و بوستان‌های شهری که بخشی از سیمای شهر را تشکیل می‌دهند، به اشکال و وضعیت‌های مختلفی یافته‌اند. از آنجا که پارک‌ها و بوستان‌ها می‌توانند حلقه بارز واسط بین انسان و طبیعت قلمداد شوند، این اماکن به عنوان یکی از پدیده‌ها و مکان‌هایی هستند که نیاز است، ساکنین شهرها برای زیستن بهتر همواره با آن در تماس باشند (ارجمندی و همکاران، ۱۳۸۷). اهمیت این تماس، زمانی بیشتر می‌شود که در بایم با افزایش جمعیت، مشکلات ایمنی بهداشتی جوامع شهری نیز افزایش یافته است، زیرا تراکم جمعیت، زندگی ماشینی، آلاینده‌های مختلف محیطی و تنش‌های حرفه‌ای، از پیامدهای شهرهای جدید و افزایش بی‌رویه جمعیت محسوب می‌شوند که قادرند، سلامت بشر و زیست‌کره را تهدید کنند. بررسی‌های انجام شده در کشورهای صنعتی دنیا، حاکی از این حقیقت است که سلامت اجتماعی، از افزایش جمعیت متأثر می‌شود (راینهام، ۲۰۰۷). توسعه صنعتی، افزایش تمایل به شهرنشینی و ماشینی شدن زندگی، تأثیرات عمده‌ای در شیوه زندگی افراد ایجاد نموده، شیوه زندگی کم‌تحرک را برای جوامع به ارمغان آورده است. بیماری‌های غیر واگیر، به ویژه بیماری‌های قلبی-عروقی، به عنوان یک مشکل حوزه سلامت در کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه و دلیل عمده‌ای برای مرگ و میرها به شمار می‌آید. از میان ۱۰ عامل خطرناک مربوط به مرگ و میرها در جهان، ۶ عامل با رژیم غذایی و فعالیت بدنی ارتباط دارد (مؤمنان و همکاران، ۱۳۹۰).

این مسائل باعث شده تا اندک زمانی که خانواده‌ها در زندگی شهری و آپارتمانی فرصت می‌کنند در قالب اوقات فراغت به موارد مرتبط با سلامت و تفریح بپردازند، اهمیت زیادی یابد. به عبارت دیگر، می‌توان گفت که تفریح و گذران مناسب اوقات فراغت، وسیله‌ای مؤثر برای پرورش قوای فکری، جسمی، اخلاقی افراد بوده، عاملی برای جلوگیری و پیشگیری از کج‌روی‌های اجتماعی محسوب می‌شود. به نظر می‌رسد، امروزه جوامع انسانی به سوی موقعیتی از تاریخ خویش گام برمی‌دارند که به آن جامعه

1. Rainham
2. Sabourin, Irwin
3. Thampson

جویای فراغت یا تمدن فراغت نام داده‌اند. تمدنی که در نتیجه رشد اقتصادی، ماشینی شدن کارها، افزایش درآمد سرانه، پیشرفت‌های اجتماعی و گسترش رفاه در سطح جامعه به وجود آمده است (جونز دوتیر^۱ و همکاران، ۲۰۱۰).

فراغت می‌تواند نقش نیرومند و در عین حال دوگانه‌ای در تحول سطح فرهنگی جامعه داشته باشد، به این معنا که می‌تواند در ارتباط با نیازهای فکری و عملی انسان، سازگاری یا ناسازگاری اجتماعی و پیشرفت یا واپس‌ماندگی فرهنگی باشد. فعالیت‌های فراغتی می‌تواند با رفع خستگی، صدمات جسمی و روانی ناشی از هیجانات مداوم کار و انجام وظایف اجتماعی را جبران کند و با تفریح از کسالت ناشی از یکنواختی کار روزمره رهایی یابد و فرصتی برای پرورش استعداد‌های ذهنی و روانی، جسمی و عاطفی خود فراهم سازد، لذا فعالیت فراغتی می‌تواند سبب ارتقاء فرهنگ جامعه یا سقوط آن گردد (سابورین و آیروین، ۲۰۰۸). به هنگام اوقات فراغت بسیاری از نیازهای انسان از قبیل، نیاز به تفریح، سرگرمی، استراحت و رفع خستگی، شکوفایی استعداد‌های شخصی، رشد فرهنگی و اجتماعی و توسعه مهارت‌های شناختی، حسی و حرکتی را برآورده نماید (زبردست و قهرمان تبریزی، ۱۳۹۲). برای تحقق این اهداف، افراد می‌توانند طیف وسیعی از فعالیت‌ها را در اوقات فراغت خود انجام دهند که در این بین، فعالیت بدنی، نقش پررنگ و برجسته‌ای دارند (راینهام، ۲۰۰۷). فعالیت‌های بدنی اوقات فراغت، بخشی از سبک زندگی سالم است که اثرات مثبتی در سلامت گروه‌های سنی مختلف و پیشگیری از بیماری‌های گوناگون دارد. در همین راستا، محققان پیشنهاد کرده‌اند که سالمندان بایستی در هر هفته ۱۵۰۰ کیلوکالری از طریق فعالیت‌های بدنی مصرف کنند (تامپسون، ۲۰۰۹). پزشکی ورزشی دانشگاه امریکا و مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها پیشنهاد کردند که همه بایستی در بیشتر روزهای هفته و یا بهتر است، در همه روزهای هفته در فعالیت بدنی به مدت ۳۰ دقیقه یا بیشتر و با شدت متوسط شرکت کنند. در همین راستا، طی سه دهه گذشته شعار ورزش برای همه به‌صورت اصل بنیادی و اولویت برنامه‌های ورزشی در اغلب کشورهای جهان پذیرفته شده است. برای تحقق این شعار همگانی، شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و خصوصی و بسیاری از سازمان‌های غیرورزشی با صرف هزینه‌های بسیار زیاد، برنامه‌هایی مدون و سازمان‌یافته را به‌منظور مشارکت همه قشرهای اجتماعی و فراهم کردن فرصت‌های برابر در ورزش‌های تفریحی و انواع فعالیت‌های مفرح جسمانی شروع و اجرا کرده‌اند (نادریان و هاشمی، ۱۳۸۸).

در نظر گرفتن راهکارهای مدیریتی مناسب در جهت ایجاد فضای مناسب، هم از لحاظ علمی و هم از لحاظ عملی در فضاهای تفریحی و ورزشی بوستان‌ها ضروری به نظر می‌رسد؛ لذا توجه و مطالعه فضاهای فیزیکی و ایمنی آن‌ها، از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است، به‌طوری‌که تقویت و بهبود این فضاهای عمومی و پیشگیری از بروز صدمات و مشکلات می‌تواند علاوه بر کنترل عوارض مخرب جسمانی، به‌عنوان یک عامل مثبت در اذهان مردم در گرایش به تفریحات سالم در اوقات فراغت در پارک‌ها باشد. بدون شک گذراندن اوقات فراغت در این مکان‌ها، همراه با انواع فعالیت‌های جسمانی خواهد بود. این فعالیت‌های جسمانی برای گروه‌های مختلف جامعه متفاوت است؛ به‌طوری‌که در مکان‌های تفریحی و گردش‌مانند پارک‌ها نیز، مکان‌هایی جهت فعالیت خردسالان، کودکان، نوجوانان، جوانان و حتی میان‌سالان و کهن‌سالان در نظر گرفته می‌شود. در هر بخش با توجه به سن افراد استفاده‌کننده می‌توان به انواع فعالیت‌ها پرداخت. زمین‌های بازی کودکان، وسایل بازی آن‌ها (سرسره، الاکلنگ و ...)، زمین‌های فعالیت بدنی نوجوانان و جوانان و حتی میان‌سالان مانند، زمین‌های ورزشی ایجاد شده در برخی پارک‌های بزرگ مانند، زمین‌های ورزشی بدمینتون، تنیس روی میز، اسکیت، فوتبال، والیبال و حتی بخش‌های مربوط به وسایل بدن‌سازی و آمادگی جسمانی که امروزه تقریباً در همه پارک‌ها جهت استفاده اقشار مختلف جامعه از جوانان گرفته تا کهن‌سالان همگی می‌تواند از لحاظ استاندارد بودن و ایمنی مورد بررسی قرار بگیرد. در کنار همه این بخش‌ها، می‌توان به

1. Jonsdottir

تسهیلات رفاهی شهروندان از جمله، نوع صندلی‌های پارک‌ها، آلاچیق‌ها، نحوه نوردهی و چراغ‌های برق پارک‌ها، سرویس‌های بهداشتی، سطل‌های جمع‌آوری زباله، محل ایجاد بوفه‌های مورد نیاز در پارک‌ها اشاره کرد که همگی می‌توانند در ایجاد حق برای شهروندان و وظیفه برای مسئولین در ایجاد محیطی سالم برای شهروندان، مورد بررسی قرار گیرند.

بحث ایمنی در ارتباط با این موضوع است که چگونه می‌توان از این ابزار، در جهت رشد و توسعه تمامی جوانب ورزشی استفاده کرد تا مطابق با استانداردهای جهانی باشد. مدیریت خطر و عوامل خطر ساز، از وظایف قانونی و اخلاقی و حرفه‌ای مدیران، آموزش‌دهندگان و متصدیان اداری برای ایجاد محیطی امن و لذت‌بخش برای همه اقشار جامعه و علاقه‌مندان است. بی‌اطلاعی از وجود عوامل خطر ساز در فضای تفریحی و فعالیت بدنی، هیچ‌گاه توجهی برای تیرئه از مسئولیت سنگینی نخواهد بود که بر عهده مدیران و مسئولان نهاده می‌شود (ایزدی و همکاران، ۱۳۷۵). در این زمینه، با توجه به عدم شناسایی عوامل مختلف ایمنی، تحقیقات محدودی در ایران انجام شده است. صادقی نائینی و همکاران (۱۳۸۹)، در بررسی‌ای، ایمنی کودکان در زمین‌های بازی پارک‌های شهری (مورد خاص: پارک‌های محلی - ناحیه‌ای تهران) را انجام دادند و نشان دادند که بیش از ۶۸٪ وسایل بازی در پارک‌ها، می‌تواند مخاطره‌آمیز باشد و آسیب‌هایی را برای کودکان به همراه داشته باشد. عدم مراقبت و نگهداری تجهیزات پارکی، باعث شده بود که مخاطرات ناشی از حرکت دویدن و راه رفتن روی کف پوش‌های نصب‌شده در محوطه‌های بازی وجود داشته باشد؛ همچنین نشان داده شد که در ۷۸ درصد موارد، مشکلات ایمنی سبب نگرانی مادران از بازی کودکانشان در پارک شده بود. با این حال، محدودیت‌های اصلی این تحقیق، عدم شناسایی کامل و دقیق عوامل محل ایمنی و همچنین عدم دسترسی به چک‌لیست کامل و استاندارد در مورد عوامل ایمنی بود؛ همچنین به‌جای اندازه‌گیری عوامل ایمنی، از نظرسنجی والدین در مورد ایمنی کودکان در پارک‌ها استفاده شده بود که می‌تواند فقط به‌عنوان نظر والدین در مورد ایمنی و نه به‌عنوان بررسی ایمنی پارک‌ها با استانداردهای بین‌المللی نگریسته شود (نائینی و همکاران، ۱۳۹۸)؛ همچنین ارجمندی و همکاران (۱۳۸۷)، به بررسی مدیریت بهداشت ایمنی و محیط‌زیست در پارک‌های شهری پرداختند و نشان دادند که از نظر مسئولان، مطلوبیت شاخص‌های بهداشتی پارک‌های تهران ۵۸/۹٪، مطلوبیت شاخص‌های ایمنی، ۵۹/۲٪ و مطلوبیت شاخص‌های محیط‌زیستی، ۴۶/۱٪ است. با این حال در این بررسی نیز، محدودیت‌هایی وجود داشت (ارجمندی و همکاران، ۱۳۸۷). در کشورمان نیز هیچ تحقیقی در مورد استاندارد ایمنی زمین‌های بازی و ورزش در پارک‌ها مشاهده نشده است.

با این وجود، فارسی و همکاران در سال‌های ۱۳۸۶ و ۱۳۸۸ در بررسی ایمنی فضا و اماکن و تجهیزات ورزشی دانشگاه‌ها و مدارس در شهر تهران و کشور، عوامل مختلف از ایمنی را در این بخش‌ها شناسایی و مورد ارزیابی قرار دادند؛ این عوامل شش‌گانه ایمنی شامل: الف) ایمنی داخل زمین و سطوح ورزشی ب) ایمنی طراحی و ابعاد ج) ایمنی تأسیسات و پوشش‌ها د) ایمنی تجهیزات و ایمنی حریم‌ها و خطوط ه) ایمنی بهداشت بودند. همچنین فارسی و همکاران، تحقیقی در سال ۱۳۸۵ در وزارت آموزش و پرورش انجام دادند و به بررسی وضعیت ایمنی فضاهای ورزشی مدارس کل کشور پرداختند که وضعیت ایمنی را در مناطق مختلف کشور متفاوت گزارش کردند. در این تحقیق که مناطق کشور را از نظر امکانات به سه منطقه، برخوردار، نیمه برخوردار، غیر برخوردار تقسیم کردند، نهایتاً مشخص شد که همه مناطق از شرایط مطلوبی برخوردار نبود. در این تحقیق، مناطق غیر برخوردار شرایط نامطلوب‌تری داشتند (فارسی، ۱۳۸۵ الف).

در همین ارتباط، به تحقیق فارسی و همکاران (۱۳۹۰ الف) می‌توان اشاره کرد. در این تحقیق، وضعیت ایمنی و استانداردهای فضاهای تفریحی بوستان‌های منطقه یک تهران بدون در نظر گرفتن آسیب‌شناسی و نظر والدین بررسی شد. چک‌لیست جمع‌آوری داده‌ها و بررسی وضعیت موجود، بر اساس استانداردهای کتاب راهنمای CPSC و استانداردهای ASTM و همچنین استانداردهای موجود در مؤسسه ملی استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران بود. در تحقیق مذکور، در بخش وسایل بازی کودکان در مؤلفه‌های مختلف بین ۲۸ تا ۷۴ درصد، دارای استانداردها و ایمنی بود؛ همچنین فارسی و همکاران (۱۳۹۰ ب)، تحقیق

مشابهی را در منطقه پنج تهران انجام دادند و در بخش تجهیزات و وسایل بازی کودکان، دامنه وجود استاندارد و ایمنی را بین ۱۳ تا ۱۰۰ درصد گزارش کردند. همچنین فارسی و همکاران (۱۳۹۰ ج)، این فضاها را در منطقه سه مورد بررسی قرار دادند و در بخش تجهیزات و وسایل بازی کودکان، دامنه وجود استاندارد و ایمنی تجهیزات و وسایل بازی کودکان را بین ۱۱ تا ۶۳ درصد گزارش کردند (فارسی و همکاران، ۱۳۹۰).

سؤال اصلی که بر اساس موارد ذکر شده پیش می‌آید، این است که آیا حریم‌ها، خطوط، تجهیزات و لوازم موجود در پارک‌ها و فضاهای تفریحی و ورزشی از وضعیت ایمنی مناسبی برخوردار هستند؟ آیا در چنین فضاهایی، خانواده‌ها و افراد می‌توانند بدون دغدغه‌ی خاطر از حیث بروز حوادث به انجام فعالیت‌های بدنی بپردازند؟ همچنین وضعیت ایمنی موارد ذکر شده با معیارها و استانداردهای جهانی، مورد مقایسه قرار می‌گیرد تا میزان تفاوت‌های آن‌ها از حیث متغیرهای مربوط به وضعیت ایمنی، مدیریت، امکانات و فضای موجود تعیین شوند. ضرورت انجام تحقیق، به دلیل گستردگی تعداد پارک‌های منطقه چهار (۲۴۷) و از طرفی تفاوت عمده زمانی در تأسیس پارک‌های منطقه و در نتیجه احتمال کاهش موارد ایمنی، ضروری به نظر می‌رسد؛ بنابراین، این تحقیق با بررسی جامع همه حریم‌ها، خطوط، تجهیزات و لوازم ورزشی پارک‌های منطقه با در نظر داشتن سن پارک‌ها در صدد است تا پس از توصیف کامل آن‌ها، راهکارها و پیشنهادهای مناسبی جهت برطرف نمودن نواقص احتمالی و بهبود آن‌ها ارائه کند.

روش‌شناسی

تحقیق حاضر، از نوع توصیفی پیمایشی است. اطلاعات مورد نیاز، توسط چک‌لیست محقق ساخته‌ای جمع‌آوری شد که توسط متخصصان، اعتبار یابی شده بود و پایائی آن با آلفای کرونباخ برآورد شده بود. اعتبار یابی، از طریق اعتبار محتوا تعیین شد، به این معنی که پس از ساخته شدن چک‌لیست، ده نفر از افراد صاحب‌نظر در مورد سؤالات اظهارنظر کرده، هر سؤالی که نیاز به اصلاح داشت، اصلاح و یا حذف شد. پایائی نیز، از روش همسانی اندازه‌گیری دو مشاهده‌گر در دو مکان ورزشی برآورد شد و ضریب پایایی بین دو بار اندازه‌گیری ۰/۹۲ بود؛ در صورتی مشخص شد که سؤالات یا سؤالی جهت اجرا، نامفهوم یا مبهم بود. موارد مربوط به عوامل خطر ساز در چک‌لیست ذکر شدند و این موارد (داده‌ها)، با مشاهده حضوری جمع‌آوری شدند.

محدوده مورد مطالعه شامل، بوستان‌های منطقه چهار شهر تهران بود که بر اساس آخرین گزارش، ۲۴۷ پارک و بوستان اعلام شد. پس از یک طرح مقدماتی، در صورتی که نیاز به اصلاح پرسشنامه‌ها و یا دیگر موارد مربوط به انجام طرح بود، این کار انجام شد. در این طرح، از روش تمام شمار استفاده شد و نمونه آماری تمامی پارک‌های ذکر شده را شامل می‌شد. به منظور تعیین وضعیت ایمنی عوامل مختلف در نواحی مختلف منطقه چهار، از روش‌های آماری توصیفی شامل، فراوانی، درصد فراوانی و میانگین در قالب نمودارها و جداول استفاده شد. در بخش آمار استنباطی نیز، از آزمون ناپارامتریک کروسکال - والیس برای مقایسه حریم‌ها، خطوط، تجهیزات و لوازم ورزشی و مقایسه بر اساس مساحت در بین ۹ ناحیه استفاده شد. برای تحلیل آماری نتایج، از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ استفاده شد. ضمناً توصیف داده‌ها در خصوص هر یک از عوامل خطرزا و وضعیت ایمنی نسبت شیوع^۱ گزارش شد.

یافته‌ها

در این بخش، با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی، به بررسی و تحلیل نتایج تحقیق پرداخته می‌شود. قابل ذکر است که برای بررسی چگونگی توزیع داده‌ها، از آزمون کولموگروف اسمیرنوف استفاده شد. نتایج نشان داد که توزیع داده‌ها در تمام

مؤلفه‌ها طبیعی بود. در جدول ۱، مشخصات کلی فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های منطقه چهار ذکر شده است. شایان ذکر است، ۲ پارک در ناحیه ۸ و ۲ پارک در ناحیه ۳ به دلیل نبود تابلوی راهنما مساحت پارک، گزارش نشده بود و ۲۴ پارک، ناحیه و مساحت مشخصی نداشتند.

این پژوهش، به دنبال بررسی این سؤال بود که وضعیت ایمنی حریم‌ها و خطوط و تجهیزات و لوازم ورزشی در فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های منطقه چهار چگونه است؟ نتایج نشان داد، وضعیت ایمنی حریم‌ها و خطوط و تجهیزات و لوازم ورزشی در فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های منطقه چهار، به‌طور کلی ۳۵ درصد رعایت شده بود.

جدول ۱ - مشخصات کلی فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های منطقه چهار

نواحی	تعداد پارک‌ها	مساحت (متر مربع)
ناحیه ۱	۳۴	۱۵۹۹۸۸
ناحیه ۲	۴۵	۲۷۴۵۷۳
ناحیه ۳	۲۶	۱۷۵۰۸۲
ناحیه ۴	۱۳	۴۵۴۶۶
ناحیه ۵	۱۹	۴۰۵۹۵
ناحیه ۶	۲۹	۲۲۲۱۶۸
ناحیه ۷	۲۶	۱۱۵۳۹۷
ناحیه ۸	۱۰	۵۶۰۴۳
ناحیه ۹	۱۱	۵۴۲۸۶۲

در ادامه به دنبال این موضوع بودیم که وضعیت ذکر شده به تفکیک در ۹ ناحیه چگونه است؟ این وضعیت در جدول ۲ ذکر شده است. همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، نتایج نشان داد که ناحیه ۳ با درصد ۴۴/۳۳، دارای ایمنی بیشتری در امکانات بهداشتی دارا است و ناحیه ۲ با درصد ۳۲/۰۳، کمترین ایمنی را در این زمینه دارد.

جدول ۲ - وضعیت ایمنی حریم‌ها و خطوط و تجهیزات ورزشی در فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های ۹ ناحیه

ناحیه	تعداد پارک‌های ناحیه	فراوانی رعایت استاندارد	درصد ایمنی حریم‌ها و خطوط
ناحیه ۱	۳۴	۹۵۲	۳۲/۵۵
ناحیه ۲	۴۵	۱۲۱۱	۳۲/۰۳
ناحیه ۳	۲۶	۹۱۵	۴۴/۳۳
ناحیه ۴	۱۳	۳۸۲	۳۴/۱۶
ناحیه ۵	۱۹	۵۹۹	۳۶/۶۵
ناحیه ۶	۲۹	۸۷۲	۳۴/۹۶
ناحیه ۷	۲۶	۷۶۲	۳۴/۰۷
ناحیه ۸	۱۰	۳۶۱	۴۱/۹۷
ناحیه ۹	۱۱	۳۳۷	۳۵/۶۲

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش، به‌منظور بررسی وضعیت ایمنی حریم‌ها و خطوط در فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های منطقه چهار انجام شد. بر همین اساس، پژوهش بعد از بررسی وضعیت موجود و شناسایی مشکلات و عوامل تهدیدکننده، به ارائه راهکارهای مناسب در جهت رفع این عوامل احتمالی پرداخت. نتایج تحقیق نشان داد که ایمنی حریم‌ها و خطوط و تجهیزات و لوازم ورزشی در فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های منطقه چهار به‌طور کلی، ۳۵ درصد رعایت شده بود. ایمنی

حریم‌ها و خطوط و تجهیزات و لوازم ورزشی در فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌ها در ناحیه ۱، ۳۲/۵۵٪، در ناحیه ۲، ۳۳/۰۳٪، در ناحیه ۳، ۴۴/۳۳٪، در ناحیه ۴، ۳۴/۱۶٪، در ناحیه ۵، ۳۶/۶۵٪، در ناحیه ۶، ۳۴/۹۶٪، در ناحیه ۷، ۳۴/۰۷٪، در ناحیه ۸، ۴۱/۹۷٪ و در ناحیه ۹، ۳۵/۶۲٪ رعایت شده بود. با توجه به عوامل ایمنی و میزان ایمنی و استاندارد موجود در آن‌ها جدول ۳، به‌عنوان پیشنهادیه برای پارک‌های منطقه چهار شهر تهران ارائه شد (به نقل از فارسی و همکاران ۱۳۹۱). در این بخش، به‌منظور رتبه‌بندی عوامل مختلف بر اساس میزان اهمیت و ایمنی آن‌ها طبقه‌بندی زیر انجام شد:

جدول ۳ - رتبه‌بندی استاندارد و ایمنی بر اساس میزان بررسی شده در پارک‌های منطقه

رتبه	درصد استاندارد و ایمنی
عالی	۹۰ تا ۱۰۰ درصد استاندارد و ایمنی
خوب	۷۵ تا ۹۰ درصد استاندارد و ایمنی
متوسط	۵۰ تا ۷۵ درصد استاندارد و ایمنی
ضعیف	۲۵ تا ۵۰ درصد استاندارد و ایمنی
خیلی ضعیف	۰ تا ۲۵ درصد استاندارد و ایمنی

با توجه به جدول ۳، ایمنی حریم‌ها و خطوط و تجهیزات و لوازم ورزشی در فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های منطقه چهار، دارای وضعیت ضعیف است. این ایمنی به‌صورت تفکیکی، در ۹ ناحیه هم دارای وضعیت ضعیفی بودند. در این بین، تجهیزات جانبی وسایل تزیینی، تخته تعادل، نردبان افقی، تاب، صندلی فنری، چرخ‌وفلک افقی و الاکلنگ، سرسره، دارای وضعیت ایمنی خیلی ضعیفی بودند.

در تحقیقات مشابه گذشته، فارسی و همکاران (۱۳۸۹)، در بررسی استاندارد و ایمنی بوستان‌های منطقه یک تهران نتایج زیر را به دست آوردند: حدود ۵۰ درصد ایمنی و استاندارد در این پارک‌ها رعایت شده است. تجهیزات و وسایل بازی کودکان، بین ۲۸ تا ۷۴ درصد؛ سکوه‌های بالارونده، بین ۱۲ تا ۱۰۰ درصد؛ گارد ریل‌ها و دسترسی‌ها، ۱۱ تا ۸۹ درصد؛ تخته تعادل، ۰ تا ۶۷ درصد؛ نردبان افقی، ۰ تا ۱۰۰ درصد؛ سرسره‌ها بین، ۳۳ تا ۸۵ درصد؛ تاب‌ها بین، ۱۴ تا ۹۳ درصد؛ الاکلنگ، ۱۴ تا ۸۶ درصد؛ صندلی فنری، ۴۸ تا ۹۲ درصد؛ تابلوهای راهنما و هشداردهنده، بین ۰ تا ۱۰۰ درصد؛ ایمنی زمین و مسیره‌های عبور و مرور بین، ۲۶ تا ۹۵ درصد (فارسی و همکاران، ۱۳۸۹)؛ همچنین خادم و همکاران (۱۳۹۰)، در بررسی استاندارد و ایمنی در بوستان‌های منطقه سه تهران نتایج زیر را به دست آوردند: نتایج تحقیق نشان داد که در کل، ۵۵ درصد استاندارد ایمنی در این پارک‌ها رعایت شده است. در مؤلفه زمین و تجهیزات بازی کودکان، ۴۶ درصد و تجهیزات ورزشی بزرگسالان، ۶۹ درصد رعایت شده بود. در خرده مقیاس‌های مؤلفه‌های ایمنی نتایج زیر به دست آمد: سطح و کفپوش زمین‌های بازی کودکان، بین ۲۴ تا ۷۷ درصد؛ تجهیزات و وسایل بازی کودکان بین، ۱۱ تا ۶۳ درصد؛ سرسره‌ها بین، ۸ تا ۱۰۰ درصد؛ تاب‌ها بین، ۱۰ تا ۶۹ درصد؛ صندلی فنری بین، ۲۳ تا ۱۰۰ درصد؛ تابلوهای راهنما و هشداردهنده بین، ۹ تا ۱۰۰ درصد؛ ایمنی زمین و مسیره‌های عبور و مرور بین، ۲۱ تا ۸۹ درصد (خادم و همکاران، ۱۳۹۰)؛ همچنین خادم و همکاران (۱۳۹۰)، در بررسی منطقه پنج تهران مشاهده کردند که در کل، ۶۲/۸۵ درصد استاندارد ایمنی در این پارک‌ها رعایت شده است. در مؤلفه زمین و تجهیزات بازی کودکان، ۶۲/۰۸ درصد و تجهیزات ورزشی بزرگسالان، ۵۶ درصد رعایت شده بود. در خرده مقیاس‌های مؤلفه‌های ایمنی نتایج زیر به دست آمد: سطح و کفپوش زمین‌های بازی کودکان بین، ۱۳ تا ۱۰۰ درصد؛ سکوه‌های بالارونده بین، ۰ تا ۱۰۰ درصد؛ گارد ریل‌ها و دسترسی‌ها، ۰ تا ۸۹ درصد؛ سرسره‌ها بین، ۱۲ تا ۱۰۰ درصد؛ تاب‌ها بین، ۱۵ تا ۹۰ درصد؛ تابلوهای راهنما و هشداردهنده بین، ۰ تا ۱۰۰ درصد؛ ایمنی زمین و مسیره‌های عبور و مرور بین، ۱۰ تا ۸۶ درصد (خادم و همکاران، ۱۳۹۰).

همچنان که ذکر شد که خانواده‌ها به‌عنوان یکی از پایدارترین منابع انسانی جوامع هستند و همچنین وجود شرایط مطلوب کاری، یکی از ضروریات انجام فعالیت افراد در سازمان‌ها است. از این‌رو، در دنیای پرچالش کنونی که سازمان‌ها به‌منظور رقابت در صحنه جهانی و سازگاری با ماهیت در حال تغییر شغل و ارضای نیازها، انتظارات مشتریان و افزایش عملکرد خود و در تلاش هستند تا طوری رفتار کنند که جامعه و افراد فراتر از وظیفه و نقش تعیین شده در شرح شغلشان عمل کنند (تامپسون، ۲۰۰۹). دور از ذهن نیست که برای انجام یک وضعیت پایدار، شرایطی فراهم شود که خانواده‌ها به‌عنوان واحدهای پایدار سازمان جامعه، از نظر کیفیت زندگی شرایط ایمن و مطلوبی داشته باشند. تحقیق حاضر که به دنبال بررسی وضعیت ایمنی حریم‌ها، خطوط، تجهیزات و لوازم ورزشی موجود در پارک‌ها و بوستان‌های منطقه ۴ تهران در جهت ارتقاء وضعیت موجود بود، دریافت که شاخص‌های موردنظر در حد ضعیفی بوده، نیاز است، در قالب برنامه‌های مختلف کوتاه، میان و بلندمدت به ترتیب، اولویت در ارتقاء این ایمنی یک سری اقدامات عملی انجام شود. مهم‌ترین این اقدامات در قالب پیشنهادها، تحقیق، به‌صورت زیر ارائه می‌شوند:

- مسیرهای تردد عابران بایستی هموار، فاقد پستی و بلندی و دارای شیب مناسب (۲ تا ۱۵ درجه) باشند و به‌طور مناسب نظافت شوند.
- تدابیر لازم جهت استفاده معلولین از امکانات پارک، بایستی در نظر گرفته شود. (مانند ایجاد رمپ و ...).
- جهت پارک‌کردن موتورسیکلت و دوچرخه، فضایی تعبیه شود و جهت دوچرخه‌سواری، مسیرهای ویژه‌ای تعبیه شوند. همچنین، در قسمت ورودی پارک، میله‌های فلزی یا زنجیر برای ممانعت از ورود وسایل موتوری وجود داشته باشد.
- میله‌های دست گرفتن (چنگ زدن) برای کودکان نوپا بایستی قطری مابین، ۰/۶۰ (۱/۵۲ سانتیمتر) تا ۱/۲۰ اینچ (۳/۰۴ سانتیمتر) داشته باشند و برای کودکان پیش‌دستانی و دبستانی، ۱/۲۵ اینچ (۳/۱۷ سانتیمتر) باید باشند.
- قطر میله‌های سرسره بایستی بیشتر از، ۱/۹ اینچ (۴/۸۳ سانتیمتر) باشد و منطقه مورد استفاده سرسره با مناطق وسایل دیگر نبایستی همپوشانی داشته باشد.
- تاب نبایستی به سازه ترکیبی متصل شود و ارتفاع تاب‌ها برای سنین پیش‌دستانی بایستی حداکثر، ۸ فوت (۲/۴۴ متر) باشد. تاب‌ها از یکدیگر بایستی حداقل، ۲۴ اینچ (۶۰/۹۶ سانتیمتر) فاصله داشته باشند و از سایر وسایل بازی بایستی حداقل ۶ فوت (۱/۸۲ متر) دور باشند.
- تکیه‌گاه الاکلنگ نبایستی قابلیت شکستگی داشته باشد و محل ضربه‌گیر مانند، لاستیک خودرو زیر صندلی و در زمین تعبیه شود. الاکلنگ بایستی حداقل، ۶ فوت با ابزارهای دیگر فاصله داشته باشد و دستگیره‌هایی در هر دو انتها وجود داشته باشد که هنگام به دست گرفتن چرخش نکنند و قابلیت دست گرفتن با هر دو دست را داشته باشند؛ همچنین برخی توصیه‌های کلی در قالب برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت، شامل موارد زیر است:

برنامه کوتاه‌مدت (از ۱ تا ۶ ماه): تابلو نام پارک و دیگر علائم راهنما، به‌طور مرتب نظافت شوند. مسیرهای تردد عابران به‌طور مناسب نظافت شود. در قسمت ورودی پارک‌ها، میله‌های فلزی یا زنجیر برای ممانعت از ورود وسایل موتوری قرار داده شود. به وضعیت پایه‌های روشنایی فرسوده و لامپ‌های سوخته و کم‌نور پارک‌ها رسیدگی شود. در زمین بازی کودکان و در بخش‌هایی از دستگاه‌ها که با پیچ و مهره به یکدیگر وصل شده‌اند، باید ترتیبی اتخاذ شود تا به‌طور منظم ایمنی پیچ و مهره‌ها و داشتن حفاظ روی آن‌ها کنترل شود.

برنامه میان‌مدت (از ۶ ماه تا ۲ سال): محدوده زمین بازی کودکان و بزرگسالان در اکثر پارک‌ها حفاظ جانبی نداشتند و احتمال وقوع آسیب‌دیدگی را بالا می‌برند و باید این امر مهم انجام گیرد. در قسمت‌هایی که پارک با خیابان در مجاور هم قرار دارند، از حفاظ‌هایی جهت جلوگیری از ورود کودکان به خیابان استفاده شود. باید در زمین بازی پارک‌ها حصار، پرچین و یا

مانع بین بخش‌های خطرناک، زمین بازی و خیابان گذاشته شود تا از ورود کودکان به بخش‌های خطرناک جلوگیری شود. در اکثر پارک‌ها زمین‌های بازی، دارای بخش‌های سایه‌ای برای استراحت کودکان نمی‌باشند و با توجه به اینکه کودکان خیلی زود خسته می‌شوند، نیاز به محل مناسبی جهت استراحت دارند که به دور از هرگونه عوامل خطرزا باشد. در بعضی از زمین‌های بازی، موانع موجود مانع کنترل و دیده شدن کودکان توسط والدین می‌شوند که همین امر، می‌تواند باعث بروز آسیب و متوجه نشدن والدین شود یا این‌که والدین برای اطمینان از سلامت کودکان، درون زمین بازی حضور پیدا می‌کنند و آن فضا را شلوغ می‌کنند. کفپوش‌های زمین بازی کودکان در تعدادی از پارک‌ها مستعد جابجایی بودند و در بعضی قسمت‌ها نیز وجود نداشتند، این عامل به‌سادگی می‌تواند باعث آسیب‌های جبران‌ناپذیر در کودکان شود. دستگاه‌های ورزشی زیادی در پارک‌ها مشاهده شد که دارای دستگیره مناسب نبودند و استفاده از آن‌ها، باعث ناراحتی دست افراد می‌شود. مکان یا صندلی نشستن روی دستگاه‌ها، از جنس مناسب نیست و نیاز به پوششی با جنس بهتر و نرم‌تر است.

برنامه بلندمدت (از ۲ سال ۵ سال): جهت پارک کردن موتورسیکلت و دوچرخه، فضایی تعبیه شود تا افراد بتوانند با آرامش به گذراندن اوقات فراغت بپردازند و از آوردن این وسایل به داخل پارک خودداری کنند. جهت دوچرخه‌سواری، مسیرهای ویژه‌ای بدین منظور تعبیه شوند تا باعث مزاحمت و آسیب‌دیدگی برای عابران نشوند. تخته تعادل و نردبان افقی در اکثریت پارک‌ها وجود ندارد، در صورتی‌که این دو دستگاه می‌توانند کمک زیادی به رشد حرکتی کودکان بکنند و باید ترتیبی اتخاذ شود تا درون پارک‌ها گذاشته شوند. در بعضی از پارک‌ها که فضای مناسب برای دستگاه‌های ورزشی وجود دارد، دستگاهی موجود نیست که با یک برنامه‌ریزی منظم، نیاز است که حداقل دستگاه‌هایی که اولویت بیش‌تری دارند، در پارک‌ها گذاشته شوند.

منابع

- ارجمنندی، رضا، جوزی، سید علی، نوری، جعفر، و اشارنیا، آزاده. (۱۳۸۷). مدیریت بهداشت، ایمنی و محیط زیست در پارک‌های شهری. علوم و تکنولوژی محیط زیست، ۱۰(۱)، ۷۵-۸۹.
- ایزدی، علی‌اکبر، میرحیدری، مینودخت، و رحمتی، مهناز. (۱۳۷۵). تربیت‌بدنی ۱. وزارت فرهنگ و آموزش عالی، بیتا، ۱۰-۱۳.
- خادم، امیررضا، فارسی، علیرضا، زمانی ثانی، سید حجت، و فتحی رضائی، زهرا. (۱۳۹۰ الف). بررسی وضعیت ایمنی و استانداردهای فضاهای تفریحی و بوستان‌های منطقه سه تهران و ارائه راهکارهای مناسب. شهرداری منطقه سه تهران.
- خادم، امیررضا، فارسی، علیرضا، زمانی ثانی، سید حجت، و فتحی رضائی، زهرا. (۱۳۹۰ ب). بررسی وضعیت ایمنی و استانداردهای فضاهای تفریحی و بوستان‌های منطقه پنج تهران و ارائه راهکارهای مناسب. شهرداری منطقه پنج تهران.
- زبردست، محمدعلی، و قهرمان تبریزی، کوروش. (۱۳۹۲)، ارتباط میزان گذران اوقات فراغت مبتنی بر فعالیت بدنی با برخی متغیرهای مربوط به افراد ضایعه نخاعی ایران. پژوهش‌های مدیریت ورزشی و علوم حرکتی، ۳(۵)، ۴۵-۵۷.
- صادقی نایینی، حسن، جعفری، حمیدرضا، صالحی، اسماعیل، و میر لوحی، امیرحسین. (۱۳۸۹)، ایمنی کودکان در زمین‌های بازی پارک‌های شهری (مورد خاص: پارک‌های محلی - ناحیه‌ای تهران). فصلنامه سلامت کار در ایران، ۷(۳)، ۳۲-۴۲.
- فارسی، علیرضا. (۱۳۸۵ الف). بررسی وضعیت ایمنی فضاهای ورزشی مدارس کشور. طرح پژوهشی وزارت آموزش و پرورش.
- فارسی، علیرضا، (۱۳۸۵ ب). بررسی وضعیت ایمنی فضاهای ورزشی دانشگاه‌های تهران. طرح پژوهشی پژوهشکده تربیت‌بدنی.
- فارسی، علیرضا، راسخ، نازنین، زمانی ثانی، سید حجت، و غیور، محبوبه. (۱۳۸۹). بررسی استاندارد ایمنی فضاها و تجهیزات ورزشی مورد نیاز برنامه جدید تربیت‌بدنی در سه مقطع تحصیلی و ارائه راهکارهای مناسب جهت استفاده بهینه از فضاها و تجهیزات. سازمان آموزش و پرورش شهر تهران، دبیرخانه شورای تحقیقات.

فارسی، علیرضا، زمانی ثانی، سید حجت، و فتحی رضائی، زهرا. (۱۳۹۰ الف). بررسی وضعیت ایمنی و استانداردهای فضاهای تفریحی و بوستان‌های منطقه یک تهران و ارائه راهکارهای مناسب. طرح پژوهشی شهرداری منطقه یک تهران.

فارسی، علیرضا، خادم، امیر رضا، زمانی ثانی، سید حجت، و فتحی رضایی، زهرا. (۱۳۹۰ ب). بررسی وضعیت ایمنی و استانداردهای فضاهای تفریحی و بوستان‌های منطقه پنج تهران و ارائه راهکارهای مناسب. طرح پژوهشی شهرداری منطقه پنج تهران.

فارسی، علیرضا، خادم، امیر رضا، زمانی ثانی، سید حجت، و فتحی رضایی، زهرا. (۱۳۹۰ ج). بررسی وضعیت ایمنی و استانداردهای فضاهای تفریحی و بوستان‌های منطقه سه تهران و ارائه راهکارهای مناسب. طرح پژوهشی شهرداری منطقه سه تهران.

فارسی، علیرضا، زمانی ثانی، سید حجت، و فتحی رضائی، زهرا. (۱۳۹۰). بررسی وضعیت ایمنی و استانداردهای فضاهای تفریحی و بوستان‌های منطقه یک تهران و ارائه راهکارهای مناسب. شهرداری منطقه یک تهران.

مؤمنان، امیرعباس، دلشاد، عباس، میرمیران، پروین، قنبریان، آرش، صفرخانی، مریم، و عزیزی، فریدون. (۱۳۹۰). میزان کم‌تحرکی و عوامل مرتبط با آن در جمعیت بزرگسال تهرانی: مطالعه قند و لیپید تهران. مجله غدد درون‌ریز و متابولیسم ایران، ۵، ۴۹۳-۵۰۳.

نادریان جهرمی، مسعود، و هاشمی، هاجر. (۱۳۸۸). مشارکت در ورزش‌های تفریحی (انگیزه‌ها و پیش‌فرض‌ها در جنبه‌های تفریحی ورزش). پژوهش در علوم ورزشی، ۲۲، ۳۹-۵۳.

Jonsdottir, I. H., Rodjer, L., Hadzibarjramovic, E., Borjesson, M., & Ahlberg, G. (2010). A prospective study of leisure – time physical activity and mental health in Swedish health care workers and social insurance officers. *Preventive medicine*, 51(5), 373-377.

Rainham, D. (2007). Do differences in health make a difference? A review for health policymakers. *Health Policy*, 84(2), 123-132.

Sabourin, S., & Irwin, J. (2008). Prevalence of Sufficient Physical Activity among Parents Attending a University. *Journal of American College Health*, 56(6), 680-685.

Thompson, W. R. (2009). ACSM's guidelines for exercise testing and prescription. Eighth edition, American college of sports medicine, Lippincott Williams & Wilkins.

به این مقاله این گونه استناد کنید:

خادم ازغدی، امیر رضا. (۱۳۹۴). وضعیت ایمنی حریم‌ها، خطوط، تجهیزات و لوازم ورزشی در فضاهای تفریحی و ورزشی، جنگل‌ها و بوستان‌های منطقه ۴ تهران. نشریه مدیریت منابع انسانی در ورزش، ۳(۱)، ۵۵ - ۶۴.

Assessment of immune of privacy, lines, and sports equipment in forests, parks, and entertainment and sport areas of 4th Region in Tehran

Amir Reza Khadem Azghadi
Instructor, Shahid Beheshti University, Tehran.

Received: 28 September 2015

Accepted: 8 February 2016

Abstract

Objective: In big cities, parks and gardens are the most important locations, where much of the family's leisure time are placed, and thus they are necessary to have a good level of safety. For this reason, this study was conducted to assess the immune of privacy, lines, and sports equipment in forests, parks, and entertainment and sport areas of the 4th region in Tehran.

Methodology: 247 parks and gardens in the area were evaluated using a researcher-made questionnaire. Descriptive and inferential statistics were used to assess the considered immune status.

Results: The results obtained showed that the safety status of privacy, lines, and sports equipment in the entertainment and sport areas of the 4th region in Tehran was, in overall, 35%, and in different parts of the region, no area was better.

Conclusion: The poor state of safety evaluation show that it is essential to take practical steps in the form of short-, medium-, and long-term programs, in order of preference, to promote the safety, especially for children. The most important actions in the framework of this research work suggestions were brought.

Keywords: Park, Garden, Equipment safety, Sport and health.

To cite this article:

Khadem Azghadi, A. R. (2016). Assessment of immune of privacy, lines, and sports equipment in forests, parks, and entertainment and sport areas of 4th Region in Tehran. *Journal of Human Resource Management in Sport*, 3(1), 55 - 64.
